

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. huhtikuuta 2022
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2022/0095 (COD)

7854/22
ADD 8

COMPET 210
IND 104
MI 255
ENER 123
ENV 318
CONSOM 82
CODEC 433
IA 37

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	31. maaliskuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2022) 83 final
Asia:	KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA [...] Oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista ja direktiiviin 2009/125/EY kumoamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2022) 83 final.

Liite: SWD(2022) 83 final

Bryssel 30.3.2022
SWD(2022) 83 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA
TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

[...]

Oheisasiakirja

ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi
kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista ja
direktiiviin 2009/125/EY kumoamisesta

{COM(2022) 142 final} - {SEC(2022) 165 final} - {SWD(2022) 81 final} -
{SWD(2022) 82 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä
Kestäviä tuotteita koskevan aloitteen vaikutustenarviointi
A. Toimenpiteen tarve
Miksi? Mihin ongelmaan puututaan?
Keskeisin ongelma on se, että kulutus ja tuotanto eivät ole kestäviä eikä niihin puututa riittävällä tavalla EU:n nykyisissä tuote- ja sisämarkkinasäännöissä, mikä johtaa tilanteeseen, jossa tuotteiden kestävyttä koskevat kansalliset säännöt poikkeavat yhä enemmän toisistaan. Alaongelma 1: <i>Tuotesuunnittelussa ei oteta riittävästi huomioon tuotteen koko elinkaaren aikaisia ympäristövaikutuksia eikä myöskään kiertotalousnäkökohtia.</i> Tämän seurauksena tuotteita vaihdetaan usein, mikä tarkoittaa, että uusien tuotteiden tuottamiseen ja jakeluun ja vanhojen tuotteiden hävittämiseen käytetään merkittävästi energiaa ja resursseja. Alaongelma 2: <i>Talouden toimijoiden ja yksityishenkilöiden on edelleen liian vaikeaa tehdä kestäviä tuotevalintoja,</i> koska tätä varten ei ole riittävästi tietoa ja kohtuuhintaisia vaihtoehtoja. Tämä johtaa siihen, että menetetään mahdollisuuksia tehdä kestävyteen tähtääviä ja arvoa ylläpitäviä ratkaisuja. Lisäksi se johtaa uusiomateriaalien vähäiseen kysyntään ja estää kiertotalouden liiketoimintamallien käyttöönottoa. Alaongelma 3: <i>Nykyisen ekosuunnittelulainsäädännön soveltaminen on puutteellista.</i> Vaikka ekosuunnitteludirektiivi on yleisesti ollut onnistunut, sen koko potentiaalia ei ole hyödynnetty järjestelmällisesti. Sen soveltamisala rajoittuu nykyisellään energiaan liittyviin tuotteisiin, vaikka myös muista tuotteista aiheutuu merkittäviä ympäristövaikutuksia. Huomattavat viivästykset uusien tuoteasetusten hyväksymisessä sekä noudattamatta jättäminen ovat muita keskeisiä ongelmia, jotka on ratkaistava.
Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?
Yleisenä tavoitteena on vähentää tuotteiden kielteisiä elinkaarenaikaisia ympäristö- ja sosiaalisia vaikutuksia ja parantaa sisämarkkinoiden toimintaa. Erityistavoitteena on 1. parantaa tuotteiden kestävyttä; 2. parantaa kestävyttä koskevien tietojen saatavuutta toimitusketjussa; 3. tarjota kannustimia kestävämmille tuotteille ja liiketoimintamalleille, jotta niiden arvo säilyy paremmin; 4. parantaa kestäviä tuotteita koskevan lainsäädäntökehyksen soveltamista.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla?
Jotta voidaan varmistaa yhtenäiset ja hyvin toimivat sisämarkkinat kaikissa jäsenvaltioissa ja siten tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla toimiville talouden toimijoille, on olennaisen tärkeää ottaa käyttöön yhteiset säännöt, joihin sisältyvät tuotevaatimukset ja velvollisuus antaa luotettavia tietoja loppukäyttäjille. Ilman EU:n tason aloitetta ja sen tehokasta soveltamista tässä vaikutustenarvioinnissa arvioituja ongelmia ei pystytä ratkaisemaan kaikilta osin ja johdonmukaisesti kaikkialla EU:ssa. Vaikka kansalliset aloitteet (joista osa on jo käynnissä) tuovat tiettyjä kansallisen tason hyötyjä, ne hajauttavat sisämarkkinoita vääjäämättä entisestään ja tekevät kuluttajien valinnoista monimutkaisempia.
B. Ratkaisut
Mitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpidevaihtoehtoja on harkittu? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Miksi?
Kuuden tärkeimmän vaihtoehdon osalta harkitaan useita alavaihtoehtoja, joita verrataan perusskenaarioon (vaihtoehto 1). Vaihtoehdot liittyvät seuraaviin: • ekosuunnittelulainsäädännön tuotevalikoiman laajentaminen (vaihtoehto 2) • tuotteiden kestävyysvaatimusten laajentaminen (vaihtoehto 3) • kestävyttä koskevat tiedot kuluttajille sekä yritysten kesken (vaihtoehto 4) • kestävämmistä tuotteista palkitseminen kannustimilla (vaihtoehto 5) • kiertotaloutta ja arvon säilyttämistä koskevat toimet (vaihtoehto 6) • ekosuunnittelukehyksen tiukempi soveltaminen (vaihtoehto 7). Parhaaksi arvioituun yhdistelmään sisältyy kuhunkin vaihtoehtoon liittyviä toimia, muun muassa ekosuunnittelun laajentaminen koskemaan laajaa tuotevalikoimaa, kuten tekstiilejä, huonekaluja ja vaikutuksiltaan suuria väli tuotteita, kestävyysvaatimusten huomattava lujittaminen, tuotteita koskevien uusien tietovaatimusten käyttöönotto, mukaan lukien digitaalisen tuotepassin käyttöönotto. Muita toimia ovat muun muassa viranomaisten kannustimet kestäville tuotteille ja toimenpiteet, joilla estetään myymättä jääneiden tuotteiden hävittäminen. Suunnitteilla on myös erilaisia toimenpiteitä, joilla vahvistetaan ekosuunnittelusääntöjen soveltamista.
Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Useimmat sidosryhmät kannattivat sitä, että kestäviä tuotteita koskevaa aloitetta sovellettaisiin kattavasti laajaan tuotevalikoimaan ja että siinä omaksuttaisiin koko elinkaaren huomioon ottava tarkastelutapa. Ekosuunnittelun kattavuuden laajentamisella on vahva kannatus, ja yleisesti ollaan yhtä mieltä siitä, että kiertotalouden toimintasuunnitelmassa¹ yksilöidyt alat olisi asetettava etusijalle. Valmistajat/tuotajat kannattavat lähestymistapaa, jossa tuotteiden erityispiirteet otetaan tarkasti huomioon. Yleisesti ollaan yhtä mieltä (muun muassa valmistajien/tuotajien, pk-yritysten, vähittäismyyjien ja jätealan toimijoiden kesken) siitä, että selkeän, kattavan ja sitovan lainsäädännön sekä luotettavan tiedon puute ovat muodostavat yhdessä esteen kestävien tuotteiden saatavuuden lisäämiselle. Sama pätee tuotteiden kestävyttä koskevien vaatimusten epätasaiseen täytäntöönpanoon. Digitaalisia tuotepasseja tukee yleisesti kaikkien sidosryhmien selvä enemmistö. Valtaosa kaikista sidosryhmistä (viranomaiset mukaan lukien) ilmaisi tukensa pakollisille ympäristöä säästäville julkisille hankinnoille ja oli yhtä mieltä siitä, että tarvitaan lisää kannustimia kysynnän suuntaamiseksi kestäviin tuotteisiin. Täytäntöönpano- ja markkinavalvontatoimien (esim. tarkastusten ja auditointien) vahvistaminen katsotaan välttämättömäksi, jotta voidaan tukea kestäviä tuotteita koskevan aloitteen toteuttamista.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

Kuluttajat hyötывät kestävämpien tuotteiden ja tuotteisiin liittyvien vaihtoehtojen (kuten korjaamisen) yleistymisestä. Suoritusasoltaan heikoimmat tuotteet poistuvat vähitellen markkinoilta, mikä johtaa esimerkiksi tuotteiden kestävyys, luotettavuuden ja korjattavuuden paranemiseen. Vaatimukset tuotteiden laadukkaan kierrätyksen varmistamiseksi ja niiden kierrätetyn sisällön lisäämiseksi edistävät osaltaan uusioraaka-aineiden tarjontaa ja kysyntää. Tuotteiden kestävyysominaisuuksia koskevien tietojen paremman saatavuuden pitäisi helpottaa kuluttajien valinnanvaraa ja täydentää muita tätä osa-aluetta koskevia EU:n tason aloitteita². Markkinoiden viherryttämistä autetaan toimilla, joilla ohjataan julkista ostovoimaa kohti kestävimpiä tuotteita, varmistetaan arvon säilyminen ja edistetään kiertotalouden käytäntöjä. Kaiken kaikkiaan tuotemarkkinat muuttuvat huomattavasti ympäristöystävällisemmiksi, mistä koituu taloudellista ja sosiaalista hyötyä sekä lisäksi aineellisia ympäristöhyötyjä, esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöt vähenevät merkittävästi.

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

Parhaaksi arvioitujen vaihtoehtojen kokonaiskustannusten arvioiminen tarkasti on haasteellista, mikä johtuu kestäviä tuotteita koskevalle aloitteelle kaavailusta rakenteesta. Vaikka kehityksen laatimiseen ja kestäviä tuotteita koskevaan aloitteeseen liittyvien toimien valmisteluun liittyy tiettyjä alkukustannuksia, merkittävimmät kustannukset syntyvät todennäköisesti vasta sen jälkeen, kun nämä toimenpiteet on vahvistettu ensisijaisten tuotteiden osalta. Kaiken kaikkiaan tämä tarkoittaa sitä, että tuotteiden valmistukseen osallistuvien talouden toimijoiden kustannukset todennäköisesti kasvavat ja jotkin kustannukset siirtyvät kuluttajien maksettaviksi. Ekosuunnitteludirektiivistä kertynyt kokemus kuitenkin osoittaa, että kuluttajille pitkällä aikavälillä koituvat taloudelliset säästöt ovat selvästi kasvaneita kustannuksia suuremmat. Kestäviä tuotteita koskevaan aloitteeseen liittyy myös selviä mahdollisuuksia hyötyä käyttöiän pidentymisestä ja tuotantoprosessin parannuksista. Lisäksi tuotantokustannusten nousua voitaisiin kompensoida arvoketjussa myös muiden yritysten osalta. Kestäviä tuotteita koskevan aloitteen kaikkia toimenpiteitä tuetaan vaikutustenarvioinneilla ja kuulemismenettelyillä, joissa tarkastellaan kustannuksia ja hyötyjä oikeasuhteisuuden varmistamiseksi.

Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?

Yrityksille, myös pk-yrityksille, koituu lisäkustannuksia, joita analysoidaan tulevien täytäntöönpanotoimenpiteiden yhteydessä. Mahdollisia lieventämismahdollisuuksia tarkastellaan niihin liittyvissä vaikutustenarvioinneissa. Mahdolliset noudattamisesta aiheutuvat kustannukset ovat oikeasuhteisia, ja jotkin niistä voidaan siirtää kuluttajille (ja niiden puolestaan odotetaan tasoittuvan ajan mittaan edellä kuvatulla tavalla). EU:n rajojen yli toimivien yritysten osalta EU:n tasolla sovellettavat yhdenmukaistetut vaatimukset todennäköisesti vähentävät säännösten noudattamisesta niille aiheutuvia kokonaiskustannuksia, kun otetaan huomioon, että näillä vaatimuksilla korvataan erilaisia kansallisella tasolla voimassa olevia tai suunniteltuja vaatimuksia. Yritysten kilpailukykyyn koituu myös suoria etuja, muun muassa siirtymisestä ensiöraaka-aineiden jalostuksesta uusioraaka-aineisiin sekä siirtymisestä tuotteiden tuotannosta kunnossapitoon, uudelleenkäyttöön, kunnostukseen ja käytettyjen tuotteiden myyntiin, minkä odotetaan hyödyttävän merkittävästi pk-yrityksiä, koska

¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_fi

² Erityisesti [ympäristövaihtoehtoja koskeva aloite](#) sekä aloite [kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä vihreässä siirtymässä](#).

ne ovat aktiivisempia näillä sektoreilla. Vaikka pk-yritykset ovat esittäneet, että parhaiksi arvioitujen toimintavaihtoehtojen mukaisista keskeisistä toimista voi aiheutua joitakin kielteisiä vaikutuksia, monet katsovat myös, että ne voidaan kompensoida, minkä lisäksi niistä voi koitua lisäarvoa ajan mittaan (esim. materiaalikulujen vähenemisen, asiakasuskollisuuden lisääntymisen, ympäristöystävällisempien tuotteiden markkinoille pääsyn parantumisen sekä maineeseen liittyvien hyötyjen ansiosta).

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?

Jäsenvaltioille aiheutuu hallinnollisia kustannuksia parhaaksi arvioituista vaihtoehtoista ja erityisesti lisähenkilöstön tarpeesta. Kaiken kaikkiaan vaikutusten ei odoteta olevan merkittäviä verrattuna vaihtoehtojen taloudellisiin, ympäristöön liittyviin ja sosiaalisiin hyötyihin.

Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?

Vaatimuksia sovellettaisiin syrjimättömästi eurooppalaisiin ja Euroopan ulkopuolisiin yrityksiin, millä varmistettaisiin tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n markkinoille saatetuille kestäville tuotteille. Vaatimukset olisivat yhdenmukaisia EU:n kansainvälisen kaupan velvoitteiden kanssa.

D. Seuranta

Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?

Kahdeksan vuoden kuluttua kestäviä tuotteita koskevan aloitteen voimaantulosta toteutetaan arviointi, joka perustuu tuoteryhmäkohtaisiin arviointitutkimuksiin. Siinä tarkastellaan, mikä toimii hyvin ja mikä ei.